

Catalana, limba europeana

Origine, teritoriu si populatie

Limba catalana, din grupul limbilor neolatine, s-a format între secolele VIII și X pe teritoriile Imperiului carolingian care formau comitatele Marcii Hispanice. De-a lungul secolelor XII și XIII s-a extins către sud și către est odată cu cuceririle teritoriale ale coroanei catalano-aragoneze și frontiera lingvistică s-a stabilit la sfârșitul domniei lui Jaume I.

Domeniul limbii catalane se întinde pe 68.000 km.2, pe care viețuiesc 11.380.000 de persoane. În momentul de față se împarte pe șapte teritorii distribuite în patru state: Andorra, Alguer (Italia), Catalonia, Insulele Baleare, Comunitatea Valenciana și Fâșia de Apus (Spania) și Catalonia de Nord (Franța).

Cunoasterea limbii catalane

Cunoasterea limbii pe teritoriile pe care se vorbește ca limba proprie este inegală din cauza diversității realităților istorice și politice. Din ultimele date cu privire la nivelul de cunoaștere lingvistică se deduce că numărul persoanelor capabile de a vorbi este de aproximativ 7.300.000 și al celor care o înțeleg este de 9.800.000.

Catalana, un caz unic în Europa

Catalana chiar dacă are anumite caracteristici ale limbilor minoritare, se diferențiază din diferite motive care o situează între limbile europene cu populație medie. Este un caz unic:

- Datorită statutului său juridic. Este limba oficială în Andorra și alături de spaniolă, în trei comunități autonome ale statului spaniol.
- Datorită demografiei. Este a șaptea limba a Comunității Europene. Numărul persoanelor care o vorbesc este superior numărului de vorbitori de finlandeză, daneză și se poate echipa celor care vorbesc în Europa limba suedeză, greacă sau portugheză.
- Datorită situației socio-lingvistice. Nu s-a abandonat niciodată vorbirea ei și se transmite în mod absolut normal din generație în generație.
- Prin dotarea lingvistică. Este o limba codificată, normativizată și standardizată printr-un total consens academic. Resursele sale lingvistice și studiile de gramatică, lexicologie, dialectologie, terminologie, istoria limbii, etc. sunt comparabile cu cele ale marilor limbi latine.
- Pentru tradiția culturală și literară. Catalana are texte scrise fără întrerupere începând cu secolul XII. În momentul de față se numără 1.200 de autori literari vii.

Catalana și cele 11 limbi oficiale

În ceea ce privesc cele 11 limbi oficiale, catalana este cea de-a șaptea după numărul de locuitori. Numai teritoriile pe care catalana este limba oficială (Catalonia,

Comunitatea Valenciana si Insulele Baleare) au o populatie mult mai numeroasa decât teritoriile în care sunt oficiale greaca, portugheza, suedeza, daneza si finlandeza.
(harta pag. 19)

Catalana si limbile oficiale ale celor 12 candidati

Vis a vis cele dousprezece state care trebuie sa se incorporeze la Uniunea Europeana în urmatorii ani, catalana este a treia limba din punctul de vedere al populatiei. Numai poloneza (38,7 milioane) si româna (22,5 milioane) o întrec.
(harta pag. 21)

Catalana si asa zisele limbi „minoritare”

Pe teritoriul Europei celor cincisprezece exista, dupa raportul Euromosaic, treizeci si sase limbi asa zise regionale sau minoritare pe care le vorbesc peste 20.000.000 de persoane.

Dintre aceste 36 de limbi numai 6 sunt vorbite de peste un milion de persoane.

Catalana este limba cea mai numeroasa daca luam ca reper numarul de vorbitori si este singura vorbita de peste 7 milioane de persoane.

În mod curent catalana se include în acest grup de limbi cu toate ca realitatea sa se afla mult prea departe de toate celelalte prin demografie, statut juridic, situatie socio-lingvistica si consolidare a normelor lingvistice.

[harta]

Limbi europene care au mai mult de 125.000 de vorbitori.